

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN:

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een moedige meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermismisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saaftinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwte Van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lapscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naastenliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachtster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Genoveva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Betoonde Naastenliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongenshart; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broet; 219. De jonge verstoorteling; 220. Een kerstavond op de Prarie; 221. Leo's Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 233. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijawerker; 237. De Geldduivel.

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK.

A. HANS.

Nr. 293.

De Boodschap in den Avond

De Boodschap in den Avond.

I.

— Papa, Willem Mortier mag met zijn ouders een maand naar Oostende, zei Bernard Davids, toen hij uit school kwam.

— Zoo, zoo, naar Oostende, naar de zee; sprak de heer Davids.

— Hij bluft er op tot al de jongens. En hij zegt, dat ik mijn heele vakantie thuis moet blijven, net als de arme kinderen, pruilde Willem, maar dat loog hij.

— Maar jongen, is het niet plezierig in onzen grooten hof? En Dora en Marie komen dan van de kostschool, zei moeder.

— Ik zal me hier zoo vervelen... 't is altijd 't zelfde.

— Wel, als Willem Mortier naar zee gaat, moogt gij er ook heen, zei mijnheer Davids.

— Werkelijk, papa?

— Natuurlijk! Als ik het beloof, meen ik het toch.

Mevrouw Davids keek haar man ernstig aan.

— Wij doen in niets voor de Mortiers onder, vrouw, hernam de heer Davids. We zijn minstens zoo veel als zij, en voorzeker nog meer, al snoeven ze erg. We wonen ook op een kasteel. Ik kon best een paard en rijtuig houden, als ik wilde. Maar ik wil geen koetsier in mijn dienst, die alles afloert.

— We zullen nog wel eens over de zee praten, zei mevrouw.

— Is het dan nog niet zeker dat ik mag gaan? vroeg Bernard wat teleurgesteld.

— Ja, het is zeker, beweerde zijn vader. Zeg het maar gerust aan de jongens op school.

Moeder zweeg. Men zat nu aan het middag maal. En het dienstmeisje liep heen en weer.

— En mogen Dora en Marie ook mee? vroeg Bernard.

— Natuurlijk, we gaan allen, antwoordde mijnheer Davids. De Mortiers moeten niet denken dat zij alleen de vacantie elders kunnen doorbrengen.

— O, het zal plezierig zijn, zei Bernard. In de zee baden en in het zand spelen. Willem zegt dat hij dan een witten broek draagt.

— O, gij krijgt ook een strandpak! verzekerde mijnheer Davids. Wat zij betalen, kunnen wij ook koopen.

— En wonen wij dan in een hotel, vader?

— Neen, in een villa. Ik houd niet van een hotel. ~~Het~~ is me daar te rumoerig. Maar dat is nu hetzelfde, of liever een villa is nog voornamer dan een hotel.

— Eet nu door, Bernard, drong moeder aan.

Ze was verlegen dat Elsie, het dienstmeisje, al dit gebluf hoorde.

Na het maal bleef mevrouw Davids met haar man alleen.

— Maar Pieter, hoe kunt ge dat nu zóó lichtzinnig beloven? vroeg ze.

— Van de zee?

— Ja!

— Lichtzinnig? Maar ik meen het ernstig. We gaan naar zee. Onze kinderen mogen net zooveel genieten als die van Mortier.

— Naar de zee gaan, kost veel geld, heb ik altijd gehoord.

— Bekommer u niet om het geld. Dat zeg ik u altijd. Geld verdient ik genoeg.

— De Mortiers zijn zeer rijk.

— En wij zijn arm, hé?

— Arm, gelukkig niet, maar drie kinderen opvoeden kost al veel. En we wonen duur.

— Ja, ja, ge zoudt liever in een klein huis van 't dorp zitten. Toe, als 't u belieft, spaar me

nu dat oude liedje. Ik verdien genoeg om naar de zee te gaan.

— Maar ge hebt nooit aan de zee gedacht!

— O, jawel...

— Dat we er eens een dag of twee dagen heen gaan vind ik goed. Ik gun de kinderen ook gaarne een plezier. Maar een villa huren voor een maand... Omdat de Mortiers zoo lang blijven!

— O, ik laat me door die verwaande familie niet overbluffen. En we kunnen gerust ook als voornamen lieden leven!

— Hoeveel zal dat wel kosten aan zee?

— O, ik weet het niet. Ik moet eens naar Oostende natuurlijk, om alles te regelen. Maar wees gerust, het wordt betaald, zonder dat gij in uw huishouden een cent minder zult hebben.

— Maar we moeten sparen, Pieter. Er kunnen kwade dagen komen.

— Ik heb een goede zaak. Kom, kom, geen ouderwetsche begrippen. We moeten leven naar onzen stand.

— We leven boven onzen stand.

— Dat is dwaze praat. En ge maakt me daarmee kwaad. Als ik hooger wil klimmen, moet gij mij niet naar beneden trekken. Gij kent mijn plannen. En nu wil ik mijn noenslaapje doen.

Mijnheer Davids ging naar boven.

Mevrouw zuchtte.

— O, waar moet dat heen! kloeg ze.

Haar man had een steenbakkerij in dit Kemisch dorp. Hij verdiende er flink zijn brood voor het gezin. Maar hij was altijd hoogmoedig geweest. En dit was zeer verergerd, sedert een koopman, die in Antwerpen gewoond had, hier een kasteel kocht en er altijd verbleef. Dat was mijnheer Mortier, wiens ouders van deze gemeente afkomstig waren.

Mijnheer Mortier had zijn zaken overgelaten aan twee zoons. Hij ging nog wel eenige malen in de week naar Antwerpen, maar om de gezondheid van zijn vrouw woonde hij buiten.

En verleden jaar had men hem tot gemeenteraadslid gekozen en niet mijnheer Davids. Wel dra zou de burgemeester, een oud man, zijn ambt neerleggen. Op 't dorp zeiden velen, dat mijnheer Mortier hem moest opvolgen. Mijnheer Davids, reeds boos, omdat hij niet gekozen was, had het nu in zijn hoofd gezet, dat hij zelf burgemeester zou worden.

Hij moest een partij van aanhangers hebben. Hij wilde minstens zoo voornaam doen als mijnheer Mortier, dien hij in veel na-aapte. Hij had een flink huis in het dorp verlaten, toen een buitenplaats te koop kwam, welke hij kocht. Zoo

woonde hij ook op een kasteel, verbeeldde hij zich.

Mijnheer Davids kleedde zich deftiger, gaf geld aan allerlei vereenigingen en bij feestjes moest hij dan op een der eerste plaatsen zitten.

Mevrouw Davids had verdriet over al die veranderingen. Maar als ze er over sprak, werd haar man kwaad. Ze zweeg dus dikwijls, doch ze was niet gerust.

En nu naar de zee! Ze vond het spotten met het geld. In dien tijd gingen alleen de zeer rijke menschen daarheen.

En mijnheer Mortier deed het vooral, omdat de dokter die afwisseling voor zijn vrouw aanried.

Mijnheer Mortier was werkelijk geen bluffer. Hij was gemeenteraadslid geworden, omdat hij veel vrijen tijd bezat en aan het dorp, dat wel wat verachterd bleek, diensten kon bewijzen.

Bernard was intusschen naar school gegaan. En zooals zijn vader op mijnheer Mortier schimpte, had Bernard een hekel aan Willem, den jongen zoon van den rijken koopman.

Hij zag Willem nu te midden van kamaraden en trad vlug nader.

— Ha, Willem Mortier denkt dat hij alleen met de vacantie naar de zee mag, maar ik ga er ook heen! riep hij spottend.

— Is 't waar? vroeg Jef van den bakker.

— Ja, ja, met papa en mama en mijn zusters. En voor een heele maand. We gaan dan in een villa, dat is beter dan in een hotel.

— Wat is dat een villa? vroeg Toon van den vrachtvoerder.

— Een kasteel aan de zee, beweerde Bernard.

— En de zee dat is allemaal water, hé?

— Ja, ge weet wel op de kaart, waar het blauw is, hernam Bernard, die echter nog nooit de zee had gezien.

— Grooter dan het ven? vroeg er een.

— O, ja, zei nu Willem Mortier, die wel reeds aan zee was geweest. Water zoo ver ge kunt zien. Als ge nu buiten het dorp over de hei kijkt, tot aan den toren van Hoogstraten, moet ge maar denken, dat alles water is, en nog verder.

— En daar zijn schepen op lijk in de vaart?

— Ja...

— Ik ga met de vacantie naar mijn tante Liza te Brecht en dat is ook plezierig, zei Karel, de zoon van den timmerman.

— Naar Brecht? Ge kunt den toren van hier zien! riep Bernard Davids uit.

— Dan mag ik met den wagen mee rijden naar het veld. En we gaan ook naar Holland, zei de jongen van den timmerman.

— Dan bleef ik liever thuis! beweerde Ber-

nard. Naar de zee, dan moet ge lang op den trein zitten.

Willem Mortier had zich afgewend. Bernard maakte gaarne ruzie met hem en hij hield er niet van.

Bijna al de jongens moesten het hooren, dat Bernard Davids naar Oostende zou gaan. En in de klas was hij zoo verstrooid, dat hij verscheidene malen door den meester berispt werd. Telkens keek hij naar het «blauw» op de kaart.

II.

Mevrouw Davids trachtte haar man nog tot andere gedachten te brengen, maar dat lukte niet. Op een avond kwam mijnheer Davids van Oostende terug en opgetogen vertelde hij, dat hij een schoone villa gehuurd had. Bernard had het groote nieuws al aan zijn zusters geschreven. En op het dorp werd er nu veel over de zee gepraat. En velen lachten met mijnheer Davids. Ze konden het niet verdragen, dat hij zoo groot wilde doen.

Marie en Dora kwamen op het eind van Juli uit de kostschool. En dadelijk vroegen de meisjes naar de plannen van «de zee».

Marie was al zestien jaar. En ze merkte wel,

dat moeder niet vroolijk over die aanstaande vacantiepret sprak.

— Mama, gaat gij niet gaarne naar zee? vroeg ze.

— 't Zal zooveel geld kosten... Maar papa is er opgesteld...

En meer zei mevrouw Davids er niet van. Ze wilde voor de kinderen haar man niet afkeuren.

De meisjes naaiden aan hun zomerkleeren. Er moest nog van alles gereed gemaakt worden.

— Hoezee, vacantie! zoo stormde op zekeren namiddag Bernard de kamer binnen.

Hij was zeer opgewonden.

— Morgen prijsuitdeeling, dan nog een dag thuis en dan naar zee! vervolgde hij tot zijn zusters. We hebben toch een fijnen papa!

De ouders en de zusters gingen mee naar de prijsuitdeeling. Ze zaten op de tweede rij. Mijnheer Davids was kwaad. Mijnheer Mortier had plaats op de eerste rij. Dat was, omdat hij tot den gemeenteraad behoorde. Maar toch bromde mijnheer Davids er over. En hij werd nog nijziger, want Willem Mortier was de vijfde en Bernard de veertiende.

En toen de familie Davids naar huis ging, durfde vader te zeggen, dat de meester onrechtvaardig was geweest en den zoon van Mortier voorgetrokken had.

Toch bromde hij thuis ook op Bernard. . .

— Had ik geweten dat ge zoo ver naar achter waart, ik zou die villa te Oostende niet gehuurd hebben, zei hij.

— Papa, Willem Mortier heeft bij den wedstrijd afgekeken, loog Bernard.

Maar Bernard was niet bang voor vaders booze bui.

Den volgenden dag was het nog druk. Er moest van alles geregeld worden. Elsje, de meid, zou in het huis blijven met haar zuster. Mijnheer Davids moest eenige dagen in de week hier vertoeven voor het werk op de steenbakkerij.

En zoo brak de laatste avond aan.

't Duurde lang eer Bernard in slaap geraakte. Hij verlangde zoo sterk naar den ochtend. Maar eindelijk sluimerde hij toch in. Moeder kwam hem 's morgens wekken.

— O, we gaan naar zee! zei Bernard.

— Het regent dat het giet. Ik zou maar liever tot morgen wachten, sprak mevrouw Davids.

Bernard schrok.

— Hoe akelig dat het nu juist zulk slecht weer moet zijn, bromde hij.

— Jongen, daar is niets aan te doen...

— Maar we gaan toch... De regen zal wel ophouden.

— De lucht is zoo grauw... Het kan morgen beter zijn, en dan is het reizen toch prettiger.

— Mama, ge zegt dat nu omdat ge niet gaarne naar zee wil. En dat is flauw van u.

— En gij zijt brutaal!

— Maar papa zal niet thuis blijven en kwaad zijn, als ge daarover spreekt.

— Bernard, ge praat onbeschoft!

— Ge zijt ook nooit blij als wij...

— Wilt ge nu zwijgen?

Mevrouw verliet de kamer. En ze zuchtte weer. Bernard was dikwijls oneerbiedig tegen haar. En hij wist niet dat zij veel bezorgder was over de kinderen dan zijn vader.

Marie en Dora waren ook teleurgesteld door het ongunstig weer.

— We laten ons daardoor niet afschrikken! zei mijnheer Davids. Het rijtuig is besteld tegen tien uur. En zorgt nu allen dat ge gereed zijt.

— Hoezee! juichte Bernard.

En wat later zei hij tot zijn zusters:

— We hebben toch een fijnen papa. Hij houdt veel meer van ons dan mama.

— Dat is niet waar, en het is leelijk van u, zoo iets te zeggen, keef Marie.

— Mama zou veel liever thuis blijven.

— 't Is ook slecht weer...

— De regen houdt immers op.

— Ja, dat zult ge wel weten...

De ochtend was niet zoo vroolijk als de kinde-

ren zich voorgesteld hadden. Er werden nog haastig valiezen gepakt. De heer Davids bromde tot een werkman van de steenbakkerij die kwam zeggen, dat er ginder een mijnheer was om hem te spreken.

— Domoor, ge weet toch dat ik op reis moet en nu niet naar de steenbakkerij kan gaan! snauwde mijnheer Davids. Zeg aan dien mijnheer dat ik Dinsdag terug ben!

— Maar ge kunt nog wel over en weer, merkte mevrouw op. Ge hebt nog meer dan een uur.

— Mijn hoofd staat nu niet naar zaken...

Ongeduldig wachtte men dan op het rijtuig. Het bleef maar regenen. De valiezen werden opgeladen.

— Ge moet nu niet naar de zee loopen om water te zien, zei de koetsier tot Elsje, de meid. Mijnheer Mortier doet wijzer en vertrekt met zulk weer niet. 't Is koud vandaag.

De familie steeg in en zat erg bekrompen in de nauwe, ouderwetsche koets.

— Eigenlijk zouden we toch een eigen rijtuig moeten hebben, zei mijnheer Davids.

— O, ja, papa, dat zou plezierig zijn! riep Bernard uit. En dan kon ik paard rijden. Willem Mortier doet het ook.

— Wees gerust, jongen, ge zult dat leeren!

Mevrouw keek naar buiten. Wat moest dat

worden met Bernard, die zoo aangemoedigd werd in zijn begeerten en wenschen?

Het rijtuig bracht hen naar de stoomtram, die over de groote Turnhoutsche baan naar Antwerpen reed. Auto's had men toen nog niet en autobussen nog veel minder.

De familie Davids was vroeg genoeg aan de halte.

— Ik zie de Mortiers niet, zei mijnheer Davids. Die zouden toch ook vandaag vertrekken.

— Ze stellen de reis misschien uit voor het weer, sprak mevrouw.

— O, wij zijn niet bang van een beetje regen. En aan de zee kan de zon schijnen. Dat is een heel eind van hier, hernam mijnheer Davids.

De tram kwam fluitend en puffend aange-stoomd. De Mortiers waren er niet.

De familie Davids steeg in, eerste klas. Maar 't was koud in den wagen. En het trok onder de deur. Soms huiverden de reizigers.

— Is dat Augustus weer! bromde mijnheer toen ook.

— Maar de regen zal ophouden, verzekerde Bernard als een echte wijsneus.

Te Antwerpen regende het nog even hard. De tram zette de familie ver van het station af. Maar mijnheer Davids kon een rijtuig huren.

— Vijf passagiers en al die bagage, dat is te

veel voor een voituur, beweerde de koetsier.

— 't Zal wel gaan, meende mijnheer Davids.

— Neen, 't zal niet gaan. Ik overlaad niet.

En de koetsier wenkte een kollega. Men kon nu niet twisten in den plassenden regen.

Mevrouw en de meisjes stapten vlug in de eerste koets, en mijnheer en Bernard vluchtten met de valiezen in een tweede.

't Werd een dure reis naar Oostende. De rijtuigen hobbelden over de keien. 't Ging niet vlug.

— Die domoor zal den trein nog missen! vreesde vader.

De weg scheen eindeloos. De eene straat volgde op de andere. En dikwijls moest de koetsier stoppen, omdat het verkeer te druk was.

Toen de rijtuigen eindelijk het station bereikten, bleven er nog vijf minuten voor den trein over.

Maar mijnheer moest kaartjes nemen. En er stonden veel menschen aan het loket. Toen hij de kaartjes had, spoedden allen zich naar den trein, die net wegreed.

— Gemist! riep mijnheer Davids nijdig uit.

Hij wierp de twee valiezen, welke hij droeg, ruw neer.

— 't Is door die oude, trage rammelkassen. En de koetsiers hebben me nog afgezet! vervolgde hij.

— Wanneer vertrekt de volgende trein? vroeg mevrouw kalm.

— Denkt ge dat ik het uit mijn hoofd weet! Mijn kop is geen treinboek!

— Ja, mijnheer, de trein wacht niet, zei een bediende. Moet ge naar Gent?

— Naar Oostende...

— Nu ja, over Gent... Dat is wachten tot vijf uur...

De treinen reden toen niet zoo druk als nu... En de familie Davids sjouwde al het reisgoed terug naar buiten. In dien tijd was Antwerpens station nog een schamel, houten gebouw, dat een eind van de stad stond. En ook de herbergen in het ronde waren van hout. 't Was ongezellig in zoc'n koffiehuis. Elke klant had iets van den regen meegebracht. De vloer was nat. En 't weer verbeterde niet. Men kon onmogelijk in de stad wandelen. Mijnheer bestelde een middagmaal.

Eindelijk werd het toch tijd voor den trein. En de familie Davids reed naar Oostende. De regen hield op.

— 'k Heb het wel gezegd, herinnerde Bernard.

— 't Heeft toch lang geduurd, plaagde Marie.

Maar toen ze te Oostende aankwamen, goot het weer. Een koetsier mopperde toch niet, toen

zijn rijtuig overvol werd gestopt. Een kwartier later was men aan de villa, eigenlijk een gewoon huisje, een heel eind van zee.

In de kelderkeuken woonden de eigenaars. En de familie Davids kreeg een zeer klein keukentje, een eetkamertje en drie slaapkamers, waarvan een op zolder voor Bernard.

Mevrouw dacht aan de ruime woning in de Kempen. Moest ze zich hier een maand behelpen? De kinderen hadden zich de villa toch ook anders voorgesteld. Maar ze verborgen hun teleurstelling. Hun vader zei, dat het een flinke villa was. Groote kamers hadden ze niet nodig, die brachten te veel werk mee.

— 's Morgens en 's avonds eten we hier; 's middags gaan we in een restaurant, zei hij.

Ieder had het koud. Het was al aan 't donkeren met dit somber weer. De vrouw van beneden had voor de eerste levensmiddelen gezorgd. Moeder en de meisjes maakten haastig een avondmaal gereed. En toen verlangde ieder naar bed. Er waren niet veel dekens. 't Was hier immers een zomerverblijf.

Uit de koffer werden droge manteltjes gehaald door Marie en Dora, die zich toch warmer wilden dekken.

En Bernard trok een vloerkleedje over zich heen.

Den volgenden dag regende het nog. Toch ging de familie Davids naar zee. Maar er was natuurlijk geen sprake van op het strand te zitten. En een bad kon men nemen op den dijk zelf, waar het water neer gudste. Men trok weer naar huis, en ieder verveelde zich. Had men nu maar boeken.

Maar het weer beterde eindelijk. De zon verscheen opnieuw. En nu was het prettig aan het strand.

Den derden dag zag de familie Davids de Mortiers. Die hadden op het strand een barak of tent, waar ze konden zitten en alles opborgen.

— Dat zouden we ook moeten hebben, zei Bernard tot zijn vader.

En mijnheer Davids wilde een tent huren. Dat kostte weer heel veel. Maar hij zou niet voor de Mortiers onderdoen.

Hij wilde ook weten waar de Mortiers woonden. En eens, toen deze het strand verlieten, volgde hij hen. Ze verbleven in een groot, deftig hotel.

— Dat zou ik ook best kunnen betalen, bevoordeelde mijnheer Davids. Maar ik woon liever in een villa.

Mijnheer Davids moest na eenige dagen terug naar huis voor het werk. Toen hij vertrokken was, kwam er een kaart van zekeren heer Voete,

die zeker aan Elsje het adres had gevraagd. En mevrouw schrok toen ze las:

Mijnheer Davids,

Daar gij geen tijd hadt om met mij te spreken, heb ik de bestelling steen elders geplaatst...

— O, zulk een verlies! kloeg mevrouw.

Voete was de heer die 's morgens van het vertrek naar de steenbakkerij was gekomen.

Ze wist dat die mijnheer Voete een fabriek zou bouwen en al de steen had willen bestellen bij haar man. En zoo zouden er meer werk en groote verdiensten geweest zijn.

— En dat alles door die dwaze jaloezie en dien akeligen hoogmoed, zei mevrouw treurig.

Mijnheer Davids schrok toch ook toen hij op de steenbakkerij dit nieuws vernam.

— Domoor, waarom hebt ge toen niet gezegd dat het mijnheer Voete was, die mij wilde spreken! snauwde hij den meesterknecht toe.

Doch 's avonds in de herberg zat mijnheer Davids te snoeven over zijn verblijf aan zee. Mijnheer Mortier verbleef maar in een hotel. Een villa was veel deftiger. En de dwaze snoever begreep niet, hoe de dorpelingen hem achter zijn rug uit-

lachten. Hij kon immers niet tegen mijnheer Mortier op, een grooten koopman van Antwerpen, die daar uitgestrekte kantoren en pakhuizen bezat.

Mevrouw Davids had naar het einde van de Augustusmaand verlangd. O, zeker, ze gunde haar kinderen het plezier, maar de uitgaven waren zoo hoog.

Eindelijk keerde de familie naar het Kempisch dorpje terug. En in de eerste dagen liep Bernard overal rond, om zijn bruin geworden gezicht te laten zien. Maar de rest van de vakantie verveelde hij zich.

't Was nu September. Mijnheer Mortier nodigde het dorpsmuziek in het park van zijn kasteel, om er een uitvoering te geven. En ieder had vrijen toegang. Daarna waren er spelen met prijzen voor de kinderen.

Mijnheer Davids ging niet en brandde van jaloezie.

— Dat doet Mortier om mij te tergen, zei hij.

Dit was volstrekt niet waar. Mijnheer Mortier dacht heel weinig aan Davids. Boos was hij in geen geval op hem, want toen een stal verbouwd moest worden, bestelde de koopman de steenen bij Davids. Deze wilde ze echter niet leveren.

— Ik heb geen geld noodig van de Mortiers, zei hij.

Hij wilde nu ook wat voor de dorpsbewoners doen. Hij zou een tuinfeest geven. Mevrouw sprak weer over de kosten. En ze zei ook, dat de menschen dit alles belachelijk zouden vinden. Maar toen werd haar man vreeselijk kwaad. Hij luisterde niet naar zijn verstandige echtgenoot. Hij bestelde een goochelaar van Turnhout, om de kinderen te vermaken. De bakker moest boterkoeken leveren. 's Avonds zou de hof met papieren lantaarns verlicht worden. Hij huurde eenige muzikanten uit een naburig dorp. Bernard was opgetogen. Maar zijn moeder zat te schreien op haar kamer. Ze vroeg zich angstig af, hoe dit alles moest eindigen.

Er kwam natuurlijk nu ook veel volk, dat wel feest wilde vieren. Maar velen lachten om de verwaandheid van mijnheer Davids, die als een groote heer rond wandelde.

't Feest had hem veel geld gekost.

Mijnheer Davids wandelde op zekeren dag door het dorp. Hij zag mijnheer Mortier en Willem, beiden te paard. De dorpingen keken hen na. En mijnheer Davids kocht nu ook twee paarden, een voor hem en een voor Bernard. Ze leerden rijden. En toen deden ze ook tochtjes.

Op het dorp zei men dat mijnheer Davids nog

gek werd van hoogmoed. Deze stelde nu een vasten hovenier aan, die ook voor de paarden moest zorgen. Hij kocht een stuk land, om den tuin te vergrooten.

— Wat mijnheer Mortier kan dat kan ik ook, zei hij.

Marie en Dora keerden naar de kostschool terug. Het werd herfst en dan winter. Mijnheer Davids bemoeide zich veel met de vereenigen. Hij gaf tonnen bier en met Sint Ceciliafeest een groot feestmaal.

En als zijn vrouw kloeg, werd hij nog boozier. Hij wilde de groote man zijn van het dorp.

III.

't Was nu Maart... Mijnheer Davids was naar een feest in de stad en zou maar laat terug keeren. Mevrouw zat met Elsje in de kamer. Bernard lag al te bed.

Mevrouw voelde zich treurig gestemd. Haar man was bijna altijd van huis. Hij beweerde, dat hij voor zijn zaken veel te **Antwerpen moest** zijn. Maar over die zaken zelf weigerde hij te spreken. Hij was steeds knorrig.

't Werd weeral laat.

— Ik hoor het hek, zei Elsje, de meid, eindelijk.

Mevrouw nam de lamp op.

— Kom, zei ze, we zullen het pad wat verlichten, want het is erg donker van avond.

Mevrouw had nog een andere bezorgdheid... Met schrik was ze gewaar geworden, dat haar echtgenoot in den laatsten tijd veel dronk. Al die bijeenkomsten en vergaderingen hadden in herbergen plaats en zoo was al menig een drinker en een dronkaard geworden. En misschien zou haar man nu ook beschonken zijn.

Mevrouw en Elsje gingen aan de deur. Daar naderde een heer. 't Was Riels, die veel met Davids omging en ook het feest had bijgewoond, even deftig gekleed als Davids, met wien hij de dorpspolitiek voerde.

— Waar is mijn man? vroeg mevrouw.

— Hij moest te Antwerpen blijven en heeft dezen brief voor u meegegeven, antwoordde mijnheer Riels, die zeer vreemd deed.

— Maar is er dan wat gebeurd? hernam mevrouw Davids, zeer ongerust.

— Wel, neen... 't Is voor zaken... Goeden avond.

En Riels vertrok. In de kamer las mevrouw Davids gejaagd den brief. En het leek of haar hart even stil stond.

«Ik moet plotseling voor eenigen tijd naar Holland, en zal u nieuws zenden».

Meer stond er niet op...

— Ja, mijnheer is voor zaken weg, we zullen nu gauw naar bed gaan, stamelde ze tot Elsje.

Maar boven weende mevrouw.

— Er is wat gebeurd! snikte ze. Pieter heeft geen zaken in Holland... O, als alles maar niet in de war is! Hij heeft in zijn vreeselijken hoogmoed het geld weggeworpen en zooveel konden we met de steenbakkerij toch niet verdienen.

Mevrouw Davids sloot den ganschen nacht geen oog.

Afgemat stond ze op. En wat kon ze nu doen? Niets dan wachten... Ze liet niets merken aan Bernard.

— Wat heeft papa voor mij meegebracht van Antwerpen? vroeg de knaap.

Hij was het nu gewoon veel geschenken te krijgen. Even keek hij er dan nieuwsgierig naar, maar al gauw gaf hij er niet meer om.

— Papa is niet thuis gekomen. Hij moest voor zaken blijven. Mijnheer Riels bracht een briefje mee, antwoordde moeder.

En Bernard vroeg niet verder. 't Werd voor mevrouw Davids een akeligen dag. Ze besloot toch eens naar mijnheer Riels te gaan en hem te vragen, of haar man niet gezegd had, waar hij in Holland heen ging.

Mijnheer Riels had een kleine geldbank. Hij

deed zaken met de boeren en handelaars. Hij ontving mevrouw Davids in zijn kantoor.

— Ge moet u zoo ongerust niet maken, zei hij.

— Ge verbergt iets, en ik wil de waarheid weten. Gij waart zooveel bij mijn man... Zeg me, wat er nu is! sprak mevrouw Davids.

— Och, het komt wel in orde. Ieder kan eens moeilijkheden hebben.

— Er zijn dus moeilijkheden? O, zeg me openhartig... is mijn man uit het land gevlucht?

Stamelend vroeg mevrouw het.

— Gevlucht, percies... Hij wil zich eenige dagen verbergen voor menschen, die hem last aan doen.

— Menschen, die geld van hem moeten hebben?

— Ja... Maar 't komt in orde.

— Mijnheer Riels, ge zijt niet oprecht...

— Mevrouw, ik ken de zaken van mijnheer Davids toch niet... En ik kan u niet meer zeggen dan ik gedaan heb.

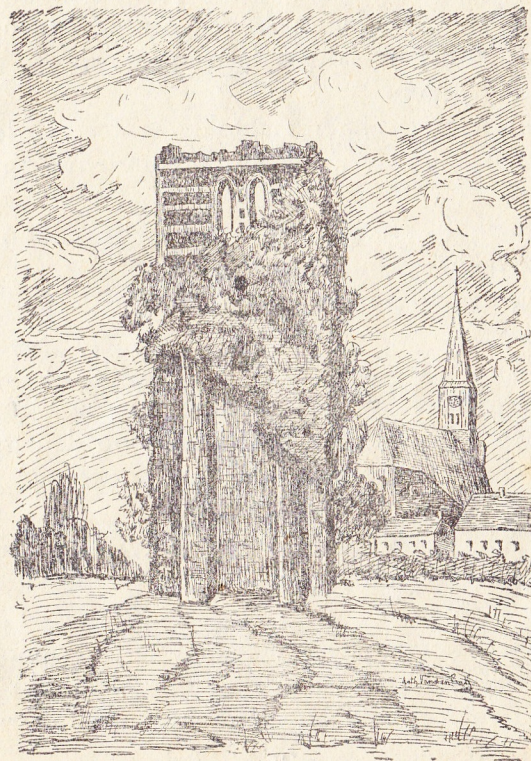
— Hoe lang blijft mijn man weg?

— Dat weet ik niet.

Mijnheer Riels scheen boos. En mevrouw Davids ging heen. Neen, die man was niet oprecht. Maar nu vreesde ze toch, dat haar echtgenoot veel schulden had. Somber keerde ze naar huis terug.

IV.

Op den heuvel bij Woensdrecht, een eindje in Nederland, staat een oude toren. Vroeger was er een kerk tegen gebouwd, maar deze werd in de 16de eeuw verwoest.

De toren van Woensdrecht.

En iemand, die in den tijd van ons verhaal dicht bij den toren woonde, had er 's avonds beweging gezien. Er logeerden toen soms wel landloopers en allerlei verdacht volkje in dien toren. En de man was op zulk gezelschap vlak bij zijn huisje niet gesteld.

Op een nacht had men eens kippen van hem gestolen en een anderen keer werd er waschgoed vermist, dat zijn vrouw 's avonds op de bleek had laten liggen.

De man ging naar den veldwachter en deelde dezen mee, dat er weer een vreemdeling in den toren zat.

— Wel, Kees, dan gaan we eens kijken, zei de veldwachter, en hij nam zijn lantaarn.

Stil gingen ze naar den bouwval. Een man sprong op.

— Wel, vriend, zoo aan het schrikken? sprak de veldwachter. Wat doet ge hier? Ge lijkt een mijnheer... waarlijk, Kees, daar op den grond staat zijn hooge hoed. Een raar logement voor een heer.

— Och, neem me maar gevangen. Ik ben Davids... ge moet mij opsporen, hé! zei de vluchteling moedeloos.

— Ik ken geen Davids, en ik moet niemand opsporen. Maar nu verradt ge u zelf... Ge hebt dus wat mispenterd en ge moet mee naar den

burgemeester, hernam de veldwachter.

Het was Davids, die nu waarlijk meende, dat men hem achtervolgd en **ontdekt had**.

— Van waar komt gij? vroeg de veldwachter.

— Uit België...

— Dus over de grens gevlucht. Wat hebt ge dan in uw land uitgevoerd?

— O, 't is voor geldzaken. Leid mij mee... Hier kan ik niet spreken.

— Ge zult niet probeeren weg te loopen.

— Neen...

— Anders zou ik u de boeien moeten aandoen...

— Neen, neen, kreunde mijnheer Davids angstig.

En hij ging geMaar, mee naar den burgemeester, die vreemd opkeek, toen de politiemann zulk een deftig heer voor hem bracht.

— Ik ben gevlucht voor schuldeischers, zei Davids. Gisteravond heb ik Antwerpen verlaten. Vannacht sliep ik nog dicht bij de stad. Maar dan ben ik verder gedood. En ik durfde niet in een hotel gaan te Bergen op Zoom of hier in een logement. Ik kroop daarom in den toren.

— Maar hebt ge dan valscheid in geschriften gepleegd? vroeg de burgemeester.

— Ja...

— Dat is ernstig. 't Is een zaak die ik aan het gerecht moet aangeven, maar eigenlijk kan ik u niet gevangen zetten. Ik weet van niets. Hebt ge geld voor een hotel?

— Ja...

— Dan zal ik u naar Bergen op Zoom laten brengen en daar kunt ge logeeren onder toezicht van de politie.

Mijnheer Davids was met zijn vriend Riels naar een feest te Antwerpen geweest. Mijnheer Mortier zou er ook zijn. En er kwamen hooge personage's. Op het dorp moest men dus kunnen zeggen, dat mijnheer Davids ook in zulk deftig gezelschap verkeerde. Nog steeds die hoogmoed en die dwaze jaloezie. Maar mijnheer Davids was in den laatsten tijd zeer ongerust. Hij had te veel geld uitgegeven en hij liet zijn vriend speculeeren, dat is eigenlijk om geld spelen. Mijnheer Davids had wel eens wat gewonnen, maar nog meer verloren. En hij geraakte dieper in schulden. Toen had hij een schuldeischer gepaaid met een valschen wissel. En hij ontmoette dien man op het feest.

De schuldeischer had gezegd, dat hij den volgenden dag een klacht zou indienen bij het gerecht. En daarom was Davids toen naar Holland gevlucht. Riels wist het wel, maar wilde dit aan mevrouw niet vertellen.

Mijnheer Davids zat op een kamer van een hotel te Bergen op Zoom. Men moest op hem letten dat hij niet vluchten kon. De politie zou inlichtingen vragen in België.

En nu dacht Davids aan zijn goede vrouw en zijn kinderen. Hij begon te weenen. Hij voelde dat hij zeer schuldig was en zich nu laf gedroeg. Hij zou morgen alles aan zijn vrouw schrijven.

Op 't dorp wist men nog niets. Mijnheer Riels zweeg. De meesterknecht van de steenbakkerij kwam om bevelen. Mevrouw Davids zei dat mijnheer voor zaken uit was. Men moest maar gewoon door werken tot hij terug keerde.

Mevrouw bracht twee angstige dagen en schier slapelooze nachten door. Ze besloot naar een broer te Turnhout te gaan. Maar dien ochtend kwam er een brief van haar man. Angstig las mevrouw Davids wat hij schreef.

Hij had zooveel schulden, dat de steenbakkerij en het huis verkocht zouden moeten worden. Ze waren dus dood arm. En Davids bekende, dat hij niet eerlijk was geweest en het gerecht vreesde. Riels moest informeerden of er een klacht ingediend was. En de gevluchte vroeg vergiffenis.

Mevrouw Davids weende veel, toen ze dit ge-

lezen had. Zoo ver was het nu gekomen door dien dwazen hoogmoed.

Maar ze ging niet naar Riels, doch naar mijnheer Mortier. Ze wist, dat de koopman een goed hart bezat. Ze vertelde hem alles.

Mijnheer Mortier had medelijden met haar. En hij beloofde dadelijk een onderzoek in te stellen. Eerst begaf hij zich naar Riels en hij dwong hem de waarheid te zeggen. Zoo wist hij, wie de schuldeischer was, die bedreigd had naar het gerecht te gaan.

In den namiddag reisde mijnheer Mortier naar Antwerpen. Den volgenden dag keerde hij terug en bezocht hij mevrouw Davids.

De voornaamste schuldeischer had nog geen klacht ingediend, en zou het niet doen. Mijnheer Davids kon terug keeren. Maar de steenbakkerij en de buitenplaats moesten verkocht worden.

— Ik wil de steenbakkerij koopen en terug over laten aan uw man, zei de heer Mortier. Hij moet dan flink werken en zuinig leven en ma jaarlijks af betalen. Hij kan er zich boven op werken. Ik doe het uit medelijden met u en uw kinderen. Ik weet dat gij de dwaasheden van Davids afgekeurd en er door geleden hebt. En **dan** nog... de vader van uw man was bevriend met mijn vader... Reis dus naar Bergen op Zoom en deel uw man alles mee.

— En kunnen alle schulden betaald worden door den verkoop van de steenbakkerij en het huis? Ik heb ook nog juweelen, zei mevrouw.

— Ik moet dat met uw man bespreken. Maar ik zal u helpen...

Mevrouw begaf zich naar Bergen op Zoom. Ze weende toen ze haar man zag. Ze vertelde hem alles.

— Geholpen worden door mijnheer Mortier, sprak Davids.

Maar toen zei zijn vrouw hem eens flink de waarheid. En Davids werd gedwee. Hij mocht vertrekken.

Hij was zeer verlegen toen hij mijnheer Mortier ontmoette. Maar de koopman deed of hij niet van de dwaze jaloezie wist. En lang sprak hij met den man, bij wien hoogmoed voor den val was gekomen.

In 't dorp werd veel gepraat toen de familie Davids weer een kleiner huis betrok. Elsje zocht een anderen dienst.

Marie en Dora kwamen naar huis. Marie ging op het kantoor bij haar vader. Dora hielp moeder. Davids bemoeide zich niet meer met de dorpspolitiek. Hij scheen menschenschuw. Maar hij werkte had.

Bernard was lang ontevreden, maar moest zich naar de nieuwe levenswijze schikken. Hij

zou later wel erkennen dat hij... een « fijne mama » had.

Mijnheer Davids moest dus zijn steenbakkerij terug verdienen. Dat zou veel jaren duren. Maar hij was toch gered.

En toen later mijnheer Mortier burgemeester werd, erkende Davids, dat het dorp er geen beteren kon hebben.

Met Riels ging hij niet meer om.

De meisjes deden flink hun best. En Bernard kreeg nu een betere opvoeding, dan toen al zijn wenschen en kuren ingewilligd werden.

EINDE.